

Zápis

z jednání odborné sekce pro insolvenční právo České advokátní komory konané 12. 5. 2016
v sídle ČAK

Přítomni:

JUDr. Michal Žižlavský, JUDr. Jaroslav Brož MJur, JUDr. Petr Michal, Mgr. Jiří Šebesta, JUDr. Daniel Ševčík, Mgr. Robert Klenka, Mgr. Karel Jandus, JUDr. Petr Mrázek, Mgr. Juraj Alexander, Mgr. Jiří Tomola, JUDr. Jan Kubálek, JUDr. Lenka Vidovičová, Ing. Romana Nováková

Omluveni:

JUDr. Ing. Helena Horová, JUDr. Pavel Berger, Mgr. Hana Himmatová, JUDr. Kateřina Martínková, JUDr. Václav Bílý, LL.M., Ph.D., JUDr. Ivan Juřena, JUDr. Marcela Marešová, Ph.D., MBA, Mgr. Adam Sigmund, Mgr. Jan Vavřina, Mgr. Aleš Vymazal

Hosté:

Mgr. Ondřej Zezulka, Mgr. Radomír Čujan (Ministerstvo spravedlnosti)
Mgr. Klára Žižlavská, Marcela Kuřinová

Jednání zahájeno v 10:00 hod.

Program:

1. Další novela insolvenčního zákona v oblasti úpadku korporací (kauza OKD)
2. Informace o připravovaných prováděcích předpisech k insolvenčnímu zákonu
3. Další záměry ministerstva spravedlnosti v oblasti oddlužení
4. Různé

1. Další novela insolvenčního zákona v oblasti úpadku korporací (kauza OKD)

Předseda sekce informoval o skutečnosti, že návrh této novely byl stažen z projednávání. To potvrdili přítomní zástupci ministerstva spravedlnosti.

2. Informace o připravovaných prováděcích předpisech

Mgr. Ondřej Zezulka, vrchní ministerský rada z odboru legislativního podal informaci o záměru ministerstva upravit prováděcím předpisem podrobněji standardy materiálního vybavení a personálního obsazení provozoven insolvenčních správců. Materiální vybavení by mělo odpovídat povaze jejich činnosti. Personální obsazení vychází z respektování ústavního nálezu, který se vyjádřil kriticky k požadavku osobní účasti insolvenčního správce na provozovně. Měla by tedy být upravena i otázka přítomnosti pracovníků insolvenčního správce na provozovně. Ministerstvo spravedlnosti přivítá podněty k této úpravě.

Za žádoucí dále ministerstvo spravedlnosti považuje upravit otázku standardů výkonu funkce insolvenčních správců, a to při vědomí toho, že zákonná zmocnění k prováděcímu předpisu bude teprve třeba doplnit. Co se týče těchto standardů, ministerstvo se inspiruje úpravou v Německu a Velké Británii, byť právní základ této úpravy není stejný (jde o etické normy komor správců). Předmětem úpravy by měla být definice toho, co je považováno za svědomitou a odbornou péči insolvenčního správce a co nikoliv. Jde o zajištění odborného výkonu činnosti, plnění informační povinnosti, kvalifikaci zaměstnanců, definici střetu zájmů a podjatosti, vymezení průtahů v řízení apod. Co se týče otázky vzdělávání insolvenčních správců, zde jde prozatím jen o úvahy de lege ferenda.

Dále jsou připravovány elektronické formuláře v návaznosti na novelu insolvenčního zákona, která rozšíří jejich stávající počet. Jde o zrychlení procesu a také o evidenci a možnost lepšího vyhodnocení dat.

Dále přítomný zástupce ministerstva spravedlnosti Mgr. Radomír Čujan, ministerský rada z odboru insolvenčního, informoval o záměru ministerstva novelizovat právní úpravu zkoušek insolvenčních správců. V principu jde o to, že by měl být dán větší důraz na znalost insolvenčního práva a to zejména při ústní zkoušce (požadavek 80% úspěšnosti z insolvenčního práva a 50% z ostatních, vždy však v souhrnu nejméně 80%). Změny by se měly týkat i zkoušek insolvenčních správců se zvláštním povolením, kde by se současná ústní zkouška měla nahradit písemnou a ústní částí. Písemná část by zahrnovala studii. Akcent by měl být na praktické znalosti a zkušenosti oproti současnému důrazu na formálně teoretické znalosti.

Přítomní zástupci ministerstva spravedlnosti sdělili, že přivítají připomínky zejména k úpravě materiálního vybavení a personálního obsazení provozoven a stejně tak k úpravě standardů výkonu funkce insolvenčních správců.

3. Další záměry ministerstva spravedlnosti v oblasti oddlužení

Předseda sekce uvedl tento bod tak, že jádro zamyšlené další novely insolvenčního zákona se nachází v § 412a návrhu. Toto potvrzují přítomní zástupci ministerstva spravedlnosti s tím, že motivace ministerstva skutečně vychází ze snahy zpřístupnit institut oddlužení širšímu okruhu osob. JUDr. Ševčík poukázal na vyšší apatii věřitelů s ohledem na očekávanou nižší míru uspokojení pohledávek. JUDr. Michal zmínil, že pro vyhodnocení stavu a potřeby změn jsou vhodná statistická data. Otázkou také je, jak uvedl JUDr. Brož, kolik ze současného počtu oddlužení končí po třech letech a zda nová úprava nebude motivovat dlužníky k nižšímu uspokojování pohledávek věřitelů tam, kde k tomu není důvod. JUDr. Jandus se ještě dotázal přítomných zástupců ministerstva, zda tisícnásobek životního minima vnímá správně tak, že při objemu nad tento rozsah nelze využít benefitů oddlužení. To bylo potvrzeno s tím, že průměrný objem závazků osob procházejících oddlužením se odhaduje někde mezi 600 tis. – 800 tis. Kč, tedy hluboko pod touto hranicí. Co se týče problematiky vícečetných exekucí, v těch se dle odhadů nachází osoby v řádu statisíců.

Změna příslušnosti soudu

Mgr. Šebesta poukazuje na problém kapacity okresních soudů, což je třeba komunikovat zejména se soudní sférou.

JUDr. Brož poukazuje na problém roztržité rozhodovací praxe krajských soudů, což by ještě prohloubila změna příslušnosti na okresy.

Dále bylo poukázáno na znalostní a technickou kapacitu okresních soudů, které by musely zvládnout zcela novou, specifickou agendu.

Nové pravomoci exekutorů

Bod novely, který upravuje pravomoc exekutora k sepisu a podání insolvenčního návrhu za dlužníka, a to i v řízeních, kde exekutor vystupuje jako soudní orgán sui generis, se jeví nejproblematictější.

JUDr. Žižlavský poukazuje na praktický aspekt, kdy apatický dlužník neudělí exekutorovi souhlas k sepisu insolvenčního návrhu a u věřitele existuje možnost věřitelského insolvenčního návrhu. Dále poukazuje na problém konfliktu zájmů, kdy exekutor sám projednává jedno řízení a zahajuje jako navrhovatel jiné soudní řízení, kdy současně za jednu ze stran sepisuje a podává i insolvenční návrh.

JUDr. Brož poukazuje na schizofrenní postavení exekutora, který se bude rozhodovat, zda zpeněžit majetek dlužníka v exekuci, nebo vyvolat insolvenční řízení, spolu s ním JUDr. Ševčík poukazuje na etický rozměr problému a rozdílnou finanční motivaci exekutora.

JUDr. Vidovičová poukazuje na to, že soudní exekutor získává oprávnění k sepisu insolvenčních návrhů ve všech případech, tedy nikoliv jen u jím prováděných exekucí. JUDr. Žižlavský připomíná, že aktuální novela insolvenčního zákona postoupená dne 19. 4. 2016 do sněmovny s touto variantou nepočítá, a to na základě projednání návrhu v Legislativní radě vlády, kde byla již tato varianta jednou vyloučena.

JUDr. Jandus poukazuje na to, že situace dle navrhovaného § 390a odst. 6 novely zřejmě zahrnuje i případy vícečetných exekucí, resp. exekuci s více věřiteli, což s sebou nese problém souhlasu více věřitelů.

Zástupci ministerstva zmiňují motivaci více poučit neznalé dlužníky (nejen § 390a, ale i § 392 odst. písm. b) návrhu).

Splátkový kalendář nebo zpeněžení

K dotazům JUDr. Kubálka byl přiblížen důvod úpravy tak, že jde o návaznost na poznatky praxe. Jde o to, že soud zvažuje při volbě způsobu řešení oddlužení majetkové poměry dlužníka, které se mohou v čase měnit. Může být povolen splátkový kalendář, ten však nemusí být dlužník v budoucnu schopen plnit. Pak má navrhovaná úprava umožnit dorovnání příjmu cestou zpeněžení části majetku.

JUDr. Brož poukazuje na skutečnost, že již dnes existuje řešení cestou mimořádné splátky, kdy dlužník může řešit nedostatek prostředků např. prodejem automobilu, což se v praxi děje. Konceptně vychází oddlužení ze snahy a vůle dlužníka se oddlužit. Tato koncepce se tím narušuje.

4. Různé

Nebyly projednávány další záležitosti.

Termín příští odborné sekce České advokátní komory bude stanoven předsedou sekce dle potřeby.

Za správnost:
Mgr. Klára Žižlavská

JUDr. Michal Žižlavský
předseda odborné sekce ČAK pro
insolvenční právo